

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalthistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ROSING OG ROSINGSMINDE

ROSING OG ROSINGSMINDE

KAREN LISBETH POULSEN

1984

Udg. af Fredensborg-Humlebæk Kommune
i anledning af indvielsen af dagcen-
teret i "Rosings Minde".

Omslagstegning: Niels Henrik Lindberg

FORORD

Restaureringen af huset "Rosings Minde" på Helsingørsvej i Fredensborg er nu tilendebragt og indrettet til dagcenter for pensionisterne i Fredensborg-området. Det er byrådets håb, at dagcenteret vil komme til at virke til gavn og glæde for kommunens borgere i årene fremover.

En tak til Fredensborg-Humlebæk Lokalhistoriske Arkiv for at have udarbejdet dette skrift i anledning af åbningen af dagcenteret.

Kommunen byder Dem velkommen i dagcenteret "Rosings Minde", håber De vil få glæde af dagcenteret og være med til at præge indholdet.

På socialudvalgets vegne

Kjeld Sørensen
formand

Fredensborg, januar 1984

FAMILIEN ROSING

I slutningen af 1700-tallet, da dronning Juliane Marie havde sommerresidens på Fredensborg Slot, blev der ofte indkaldt kunstnere fra Det kongelige Teater. Blandt disse var Michael og Johanne Cathrine Rosing, som optrådte med små lette syngestykker i Slotshaven.

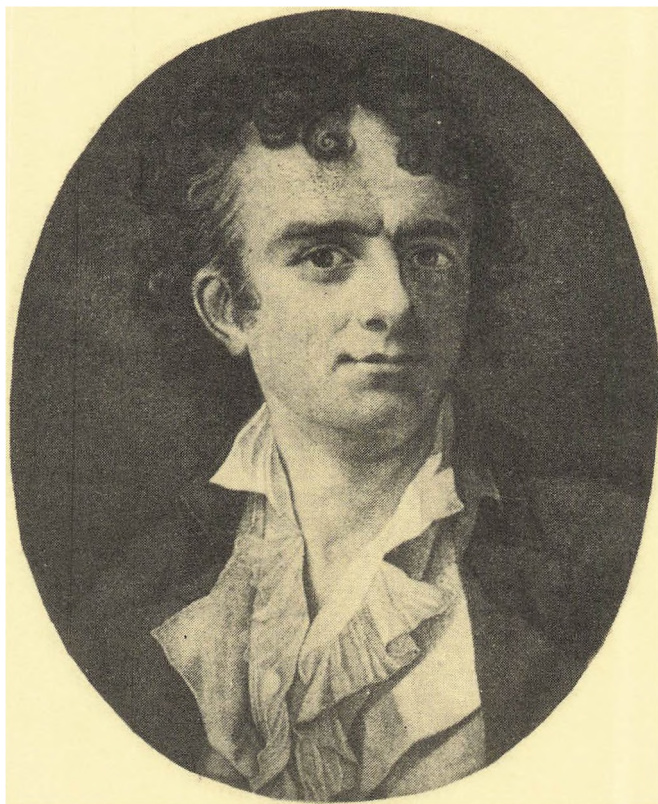
Johanne Cathrine Rosing.

Foto: Det kgl. Bibliotek.

Johanne Cathrine Rosing havde debuteret i 1773 som Nanine i Voltaires komedie. Hun optrådte på teatret i 50 år og skabte med sit spil et nordisk kvindeideal, som blev videreført i Oehlen-schlägers tragedier af Eline Heger og Anna Nielsen.

Michael Rosing var født i Norge og kom til København i 1775 for at blive student. Hans betagelse af Johanne Cathrine fik ham til at vælge teatret, og i 1777 debuterede han som Orosman i Zaïre. Han blev kendt som karakterskuespiller og regnedes for teatrets første elsker og bedste syngende skuespiller. Han giftede sig med Johanne Cathrine i 1778. De fik 17 børn, hvoraf 8 døde inden voksenalderen.

Michael Rosing. Foto: Det kgl. Bibliotek.

LIDT AF SLÆGTSTAVLEN

Michael Rosing ~ Johanne Cathrine Olsen
1756-1818 1756-1853

fik i 1778-1797 17 børn - 9 blev voksne

b1.a.1.

Antoinette Louise Rosing	Carl Wilhelm Wiehe
1791-1874	1788-1867

Michael Julius Rosing~Marie Anne Klingberg
1786-1854 1788-1835

Frank Wilhelm W.	Michael Rosing W.	Anton Wilhelm W.	Johan Henrik W.
1817-1864	1820-1864	1826-1884	1830-1877
filolog, rektor	skuespiller	skuespiller	skuespiller

Marianne Vilhelmine R. Otto Schwartz
1824-1896

byggede "Rosings Minde"

Anna Marie Margritte
Holst f. Schwartz

Louise Schwartz
1862-1931
boede i Rosings Minde

Otto Georg Schwartz
1852-1915

Elisabeth Karen Holst
- 1977
boede i Rosings Minde

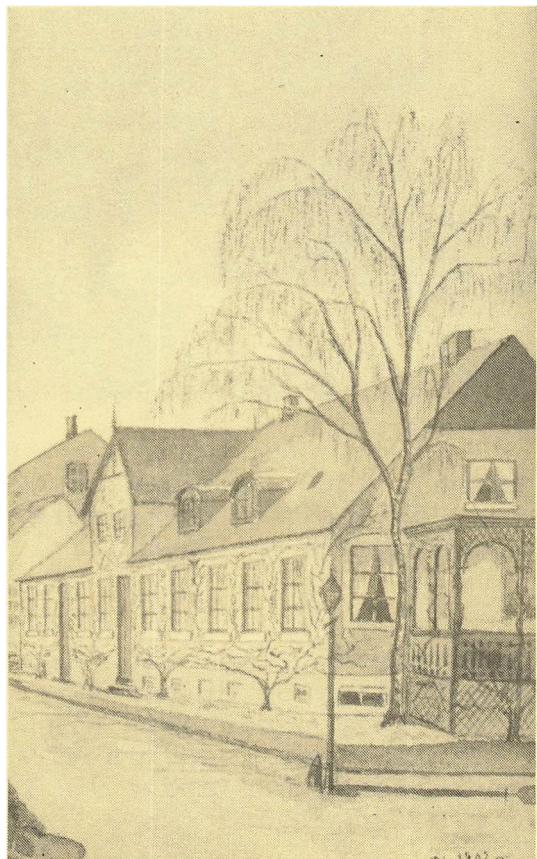
Walther Schwartz
1889-1958

Malene Schwartz
1936 -

I FREDENSBORG

I 1779 blev Michael Rosing angrebet af tyfus, og ved et tilfælde blev enkedronning Juliane Maries livlæge tilkaldt. Han overtalte enkedronningen til at give Rosings fribolig i Fredensborg, og hun sørgede for en lejlighed til dem i Overberider Nebbes ejendom "Frihedslund" på hjørnet af Jernbanegade og Helsingørsvej. Herefter var de hver sommer faste gæster i Fredensborg, og i 1796 købte de ejendommen.

Jernbanehotellet, tidl.
"Frihedslund" set fra
Jernbanegade.
Huset brændte 1919.

Deres hjem skabte rammen om Fredensborg som kunstnerby: husvennen Knud Lyhne Rahbek, familien Heger, familien Schwartz, Eduard Helsted, Frederik Høedt, koncertmester Paulli, N. W. Gade, Frederik Paludan-Müller, eleverne Adam Oehlhenschläger, August Bournonville og Anna Nielsen er nogle af de mennesker, de samlede om sig.

Jernbanehotellet, set fra Helsingørsvej.

Under den engelske invasion i 1807 hærgedes huset af indkvarterede soldater, og Rosings måtte atter sælge det, da de ikke kunne skaffe penge til i-standsættelsen.

Herefter boede de til leje forskellige steder i byen. I 1818 døde Michael Rosing, og et par år efter at Johanne Cathrine i 1823 havde haft sin sidste forestilling på teatret, gav Frederik VI hende fribolig på slottet. Indtil sin død i 1853 samlede hun hvert år på sin fødselsdag den 8. juni familien i Fredensborg.

ROSINGS MINDE

I 1873 lod Marianne Schwartz "Rosings Minde" opføre til minde om bedsteforældrene. Villaen lå på Helsingørsvej på en grund, der stødte op til "Frihedslund"s gamle have. Den blev bygget i engelsk-gotisk renæssance-stil af arkitekten Johan Daniel Herholdt, som også er ophavsmand til Universitetsbygningen i Fiolstræde i København, Toldkammerbygningen i Helsingør og et villakvarter mellem Rahbeks Allé og Vesterbrogade på Frederiksberg.

"Rosings Minde", 1904.

Marianne Schwartz's barnebarn Walter Schwartz skrev om "Rosings Minde" i sine erindringer "Man havde tid til at blive voksen":

I HAVEN

Omkring "Rosings Minde" voksede sjældne træer og planter. Over plænen foran verandaen skyggede en ægte kastanje, hvis frugter om efteraaret blev sendt i gavekurve til familie og venner, og sydlandske vækster bredte sig i buskadserne. I baghaven blev ribsbuskene saa store, at en voksen mand kunne gemme sig mellem dem, og foran huset blomstrede roserne prægtigere end noget andet sted i Nordsjælland. Ved midsommer bredte duften fra lavendelhækkene sig over hele haven. Nøddebuskene ved plankeværket ind til Jernbanehotellet var overladt os børn som klatretræer - de store linde forbød bedstefar os at kravle i, de var for høje og - naar linden blomstrede - saa fulde af bier, at de kunne være farlige at nærme sig. "Sangtræt" kaldte "Rosings Minde"-boerne den store lind ved brændeskuret - i stille vejr og sol musicerede tusindvis af bier i de dybe orkestergrave mellem grene.

I "Rosings Minde"s have omkr. 1905. Louise Schwartz (med blondekrave og stor hat) med familie og venner.

Paa skyggefulde pladser i kanten af de grønne plæner havde bedstefar anbragt stole og borde sindrigt skaaret ud af stubbene af fældede træer. Allevægge var der dejlige skjulesteder. Bedstemor kendte dem og kunne altid fra sin plads paa verandaen røbe, hvor vi var. "Nu klatrer Erik i det store nøddetræ!" - "Nu har den lille gemt sig mellem ribsene!"

En af stuerne
i "Rosings Minde"
1975

Villaen blev i familiens eje til 1978, da kommunen købte den. Den havde stået delvis ubeboet i en del år og var temmelig forfalden, så byrådet vedtog at rive den ned i forbindelse med en udvidelse af rådhuset.

ROSINGS MINDE FREDES

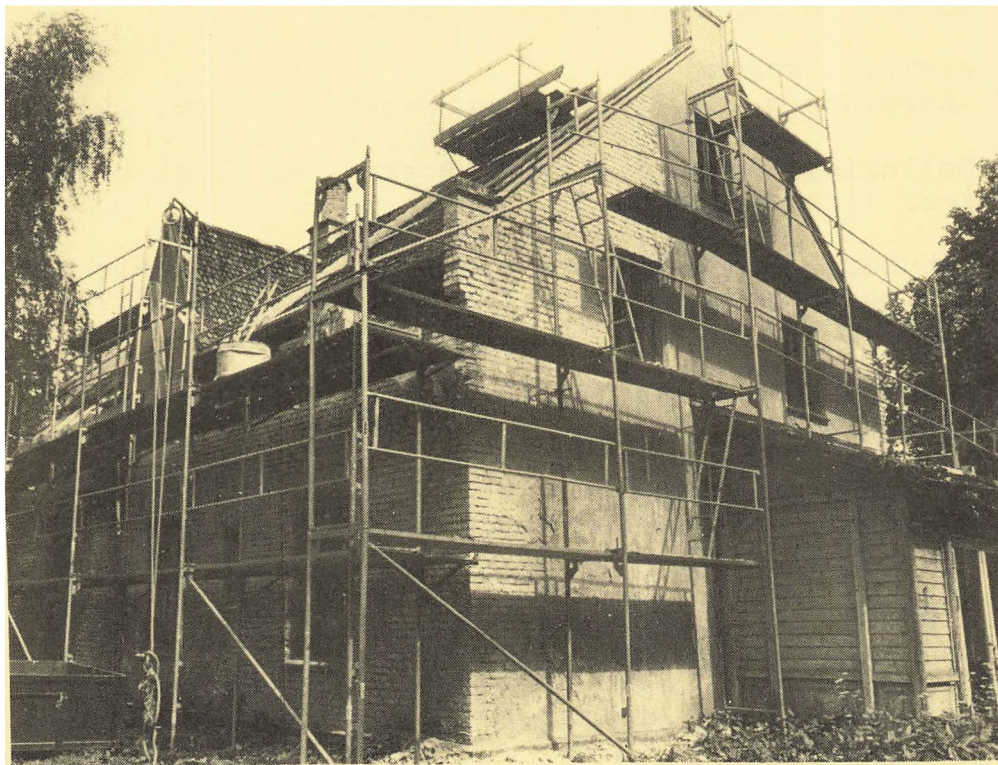
"Selskabet til bevaring af gamle bygninger i Fredensborg og Omegn" mente, at villaen var af så stor arkitekturhistorisk værdi, at man skulle søge at bevare den. Det var en af de få Herholdt-villaer, der endnu var tilbage, og i samarbejde med Akademirådet og Statens særlige Bygningssyn lykkedes det i 1980 at få huset fredet. Samtidig fik man af Bygningssynet 600.000 kroner til restaurering, og for disse penge begyndte arkitekt Jens Lundquist, Hillerød, en udvendig istandsættelse.

"Rosings Minde"
forfalder, 1975.

Der var forskellige planer til husets anvendelse efter istandsættelsen: rådhus, erhvervslejligheder, pensionistboliger, men i 1982 blev det besluttet at indrette dagcenter i bygningen, som vil blive åbnet foråret 1984.

"Rosings Minde" sættes i stand. 1981. Foto: Lokal Avisen.

LITTERATUR

FREDENSBORG

Seeger, Valdemar: Fredensborg fra oprindelsen til vore dage, 1937.

Steenberg, Jan: Guldalderen i den lille slotsby. Kultur og Folkeminder, XV, 1963.

FAMILIEN ROSING

Ansteinsson, Eli: Trønderen Michael Rosing, 1956.

Dolleris, Andreas: Michael Rosing. En dansk digters livsførelse, 1923.

Schyberg, Frederik: Den store teaterrejse. Michael Rosings dagbog og breve fra pariserrejsen i 1788, 1943.

Knud Lyhne Rahbeks Ungdomskærlighed. (Memoirer og Breve, XV), 1968.

FAMILIEN SCHWARTZ

Schwartz, Walter: Man havde tid til at blive voksen, 1955.

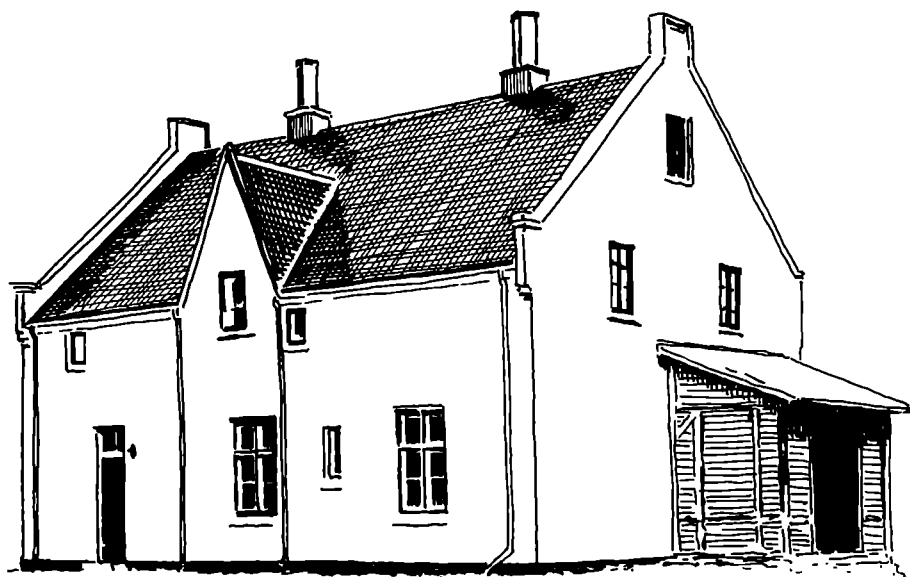
HERHOLDT OG ROSINGS MINDE

Danmarks Arkitektur, 1979-81.

Enfamiliehuset: Af Lisbeth Balslev Jørgensen, 1979

Desuden en del avisudklip- og artikler på Lokalhistorisk Arkiv.

NHL 84